

Kdo bo vrnil Nixonov obisk v ZSSR in kdaj?

Obisk ameriškega predsednika v Sovjetski zvezi bo vrnil z obiskom v ZDA verjetno Brežnjev.

MOSKVA, ZSSR. — Predno bo predsednik R. M. Nixon končal svoj sedanji obisk v Sovjetski zvezi in odletel v Iran, bo povabil vodnike ZSSR, naj vrnejo njegov obisk z obiskom v ZDA. Uradni predstavnik ZSSR je predsednik Vrhovnega sovjeta, sovjetskega parlamenta. On je predstavnik suverenosti ZSSR, toda njegova dejanska oblast je skromna.

Tokrat predstavlja Podgorny nekaj več, ker je kot član Politbiroja v njem po vsem sodeč prvi za Brežnjev in tvori skupaj s tem in Kosyginom vladajočo trojko.

Dejansko je najmočnejša osebnost in vodnik Sovjetske zveze glavni tajnik Komunistične partije Leonid Brežnjev. Če naj torej kdo vrne Nixonov obisk in pride v ZDA, je to brez dvoma Brežnjev. Edino on lahko odloča in se pristoja pogaja, dokler ima seveda kot sedaj potrebno podporo v Politbiroju.

Ko je po Stalinovi smrti prevzel vodstvo ZSSR Nikita Hruščev kot partijski tajnik, je bil predsednik vlade Bulganin. Na tujje sta hodila obadva. Kasneje je Hruščev prevzel tudi predsedstvo vlade in združil partijsko in državno vodstvo v svoji osebi. Nekaj časa so napovedovali, da bo isto storil tudi Brežnjev. Doselej je ta ostal samo partijski vodnik, vendar je lani v jeseni bil na svojem obisku v Franciji sprejet kot predstavnik suverenosti ZSSR, kot njen uradni in dejanski vodnik in gospodar. Prav lahko se zgodi nekaj sličnega tudi pri povabilu v ZDA.

Sovjetski viri trdijo, da bi Brežnjev rad prišel v ZDA. Nixon se bo torej moral odločiti, ali naj pride ta na obisk pred volitvami v letošnjem novembru ali po njih. Ker se z Delavskim dnevom začne volivna kampanja, bi moralo priti do obiska prej, če naj ne bo ta odložen na čas po volitvah.

McGovern v Kaliforniji utegne skoraj ujeti Nixon

SACRAMENTO, Kalif. — Pri povpraševanju razpoloženja volivcev v februarju je bil sen. McGovern 15 točk za predsednikom Nixonom. Zadnje povpraševanje, ki ga je izvedel Mervin Field, je pokazalo močno spremembo položaja. Nixon je dobil 43%, McGovern pa 39%.

Kalifornija je bistveno važnost pri predsedniških volitvah, ker ima največ volivnih mož. Poleg tega je Nixonova domača država. Brez dvoma se bo potrudil na vse načine, da bo v njej zmagal.

Vremenski prerok pravi:

Večinoma sončno in toplo. Najvišja temperatura čez dan 80, v bližini jezera 70° F.

Novi grobovi

John F. Modic
V Euclid General bolnišnici je umrl 76 let stari John F. Modic z 2672 Rockefeller Drive, Wickliffe, Ohio, rojen v Novi vasi pri Rakeku, od koder je prišel v ZDA l. 1921, zaposlen pri Marquette Metal Products, oddelku Curtis-Wright Industries do upokojitve leta 1962, mož Frances, roj. Tercek, oče Rayja, Mrs. Harry (Jean) Somrak in pok. Milana, 7-krat stari oče, brat Matta, Louisa, pok. Primosa, pok. Josepha in pok. Thomasa. Pokojnik je bil član SNPJ št. 158. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. v petek ob 9.15, v cerkev sv. Pavla (Euclid) ob 10., nato na All Souls pokopališče. Gruplo pokojnika bo položeno na mrtvaški oder nocoj ob sedmih.

Roy G. Baird

V University bolnišnici je umrl po dolgi bolezni včeraj Roy G. Baird, star 75 let, stanujoč na 17320 St. Clair Avenue, rojen v North Ridgevillu, Ohio, samostojen pleskar, vdovec po l. 1970 umrli ženi Lois, oče Richarda Staatsa, Mrs. Frank (Marie) Lipold, Mrs. Lois Campbell, 5-krat stari oče, brat Mrs. Robert J. Keys in Earla (Fla.). Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. v četrtek ob 11 na Ridgeville pokopališče v North Ridgevillu.

Čangkajšek vmeščen za predsednika še petič

TAIPEJ, For. — Predsednik Čangkajšek je bil konec preteklega tedna znova vmeščen za predsednika Kitajske republike, katere oblast je omejena na Formozo, Peskadore, Kvemoj in Matsu otočja ob kitajski obali.

V soboto je bil vmeščen za svojo peto 6-letno poslovno dobo. Pred volitvami je izjavil, da ne misli biti več kandidat, pa je izvolitev kljub temu sprejel, ko so izjavili, da je republiki "nujen potreben".

Pri vmeščitvi je dejal, da je težko odgovornost prevzel kljub visokim letom — star je 84 let — da bi nadaljeval "boj proti izdajalskim maoističnim komunistom za narodno življenje in ohranitev".

Sporočajte domače vesti!

Severna Irska drvi v državljansko vojno

Poskus britanske vlade pomiriti Severno Irsko z ukinitvijo krajevne protestantske samouprave ne kaže na uspeh.

BELFAST, S.Ir. — Bombe potakajo in streljanje postaja bolj pogosto, namesto, da bi ponehalo, odkar je britanska vlada ukinila krajevno samoupravo in postavila posebnega državnega tajnika, da upravlja Severno Irsko in jo skuša pomiriti. Dober del protestantov ne odobrava "popuščenja" katoličanom in se sam pripravljajo na orožno spopad z njimi.

Protestante jezi, ker britanska vojska še ni končala "svobodnega Derryja", dela Londonderryja, kjer žive katoličani in ga je Irska republikanska armada obdala z barikadami, skozi katere ne pušča nikogar razen "domačinov". IRA je objavila celo, da bo izvedla "volitve" za sestavo svobodne, javne uprave.

Protestantske skupine groze, da bodo same nastopile proti "svobodnem Derryju", če tega ne bo storila vojska. Seveda bi v tem slučaju prišlo do odprtega boja, ki bi lahko pomenil začetek širše, splošne državljanske vojne. Sovražnost protestantov do britanskih čet, ki so odgovorne za javni red in mir, se je pokazala v nedeljo s postavitvijo barikad okoli protestantskega naselja v Belfastu, ki pa jih je vojska naglo podrli. Branilci barikad niso na vojake streljali, pač pa so metali na nje kamenje in steklenice ter vse drugo, kar jim je prišlo v roke. Naslednjič bodo morda na vojake streljali.

Povprečna Diesel lokomotiva ima 70,000 delov in delcev.

Rudarji v Čilu štrajkajo

SANTIAGO, Čile. — Preko 3,000 rudarjev je pretekli četrtek štrajkalo v največjem bakrenem rudniku na svetu El Teniente, ker niso zadovoljni z ureditvijo prevoza do njihovih domov od rudnika.

Rudnik je bil lani nacionaliziran in je sedaj pod čilsko javno upravo in vodstvom.

Ford zašel v stisko z avtomobili "1973"!

WASHINGTON, D.C. — Ford Motor Company bo morala nemara ustaviti produkcijo svojih novih avtomobilov letnika 1973 in odpustiti delavce za več mesecev, ker izgleda, da njeni novi avtomobili ne bodo izpolnjevali predpisov o čistoči zraka.

Direktor zvezne Agencije za varovanje okolja W.D. Ruckelshaus je dejal v Kongresu, da ga je Ford družba informirala, da preskusna vozila 1973 ne delujejo čisto, kot bi bilo treba v skladu s predpisi o čistoči zraka. Ker teh težav ni mogoče odpraviti hitro, bo morda treba Fordu dati neko možnost, da se reši iz stiske. To ni mogoče brez posebnega sklepa Kongresa, ki se bo pometil napravi izjemo, ki se utegne kasneje izkazati kot skrajno škodljiva.

W. P. Ruckelshaus je senatorje zagotovil, da ne misli prav nič popustiti glede zahteve za "čiste" avtomobile letnika 1975!

Mitchell vidi McGovern kot tekmeča R. Nixonu

WASHINGTON, D.C. — Bivši pravosodni tajnik John N. Mitchell, ki vodi Nixonovo kampanjo za ponovno izvolitev, je prišel do prepričanja, da bodo demokraci na konvenciji v juliju imenovali za svojega kandidata sen. G. McGoverna iz Južne Dakote.

Ko bodo volivci zvedeli več o tem kandidatu, ga bodo odklonili pri volitvah v novembru, je dejal Mitchell. Ta pravi, da povpraševanja javnega mnenja in podpora, ki jo javnost daje "tridim odločitvam" predsednika Nixona, kažejo, da je javnost na splošno z Nixonom in njegovim vodstvom dežele zadovoljna.

J. N. Mitchell je častnikarjem dejal, da ne more preceniti, kateri bi bil nevarnejši tekmeč Nixonu, sen. McGovern ali sen. Humphrey.

Franco je še trden

MADRID, Sp. — Generalissimo Franceso Franco je star 79 let, pa je še prav trden. Poučeni krogi so prepričani, da bo ostal na svojem vodilnem položaju, dokler mu bo to le fizično možno.

LETALSTVO ZAVRLO RDEČE

Rdeči nadaljujejo na vseh treh glavnih bojiščih z napadi, posebno močno so pritisnili na mesto Hue s severa. Letalstvo je njihove napade oslabilo in jih pomagalo zavrniti.

SAIGON, J. Viet. — Vladne čete se trudijo, da bi po cesti št. 13 prodrle do mesta An Loc, čeprav od tega ni več veliko ostalo. Od začetka aprila, ko so mesto obkrožili, so izstrelili manj kot 60,000 raket, granat in min. Branitelji so kljub temu vzdržali, največ zaradi močne podpore ameriškega letalstva, ki je vedno znova napadlo rdeča zbirališča za napad, pa oteževalo tudi oskrbo oblegovalcev. Vladne sile so prodrle v začetku tedna do dveh milj do mesta, pa jih je tam močan sovražnikov odpor zadržal. Kljub temu sodijo, da ne bo več dolgo, ko bodo vladne sile obroč okoli An Loc razbile. Vse kaže, da sovražnik na tem bojišču ni uspel, kot je predvideval.

Na Osrednjem višavju so napovedovali glavni sovražnikov suneč, ki naj bi Južni Vietnam presekal na dva dela. Zdaj so začeli nekaj dvomiti, če je bil to res sovražnikov namen. Obramba Kontuma, pokrajinskega mesta na Osrednjem višavju, je bila pred tednom še tako šibka, da bi mesto verjetno padlo ob vsakem odločnem in močnejšem rdečem napadu. Tega ni bilo.

Močan je pritisk na mesto Hue, nekdanje bivališče vietnamskih cesarjev. Njegova zasedba bi imela velik vpliv na moralo Juž. Vietnama. Glavni napad napovedujejo od zahoda, kjer so rdeči zasedli dejansko vse ozemlje do laoske meje. Od te strani naj bi bil napad najlažji in najnaravnejši. Rdeči so med tem preteklo nedeljo in ponedeljek udarili proti mestu od severa po glavni cesti št. 1, kjer so bili na odprtem ozemlju in ob vedrem vremenu izpostavljeni napadam ameriškega letalstva in ladijskih topov Sedme flote nedaleč od obale.

V nedeljo naj bi imeli rdeči pri napadu na Hue okoli 200 mrtvih, izgubili pa so tudi vsaj 5 tankov. Vojaški strokovnjaki so označili ta napad za "samomorilski" in ne razumejo, čemu so ga rdeči izvedli. Se bolj čud-

no se jim je zdelo, ker so rdeči napad v ponedeljek na sličnem načinu ponovili. Pri tem napadu, ki je trajal več ur, naj bi imeli rdeči 140 mrtvih, uničenih pa naj bi bilo tudi 10 njihovih tankov. Rdeči so napad ponovili tudi včeraj, pa bili zopet odbiti z večjimi izgubami.

Zadnje vesti

MOSKVA, ZSSR. — Razgovori med ZDA in ZSSR potekajo po načrtu in dosti ugodno. Včeraj sta bila podpisana sporazuma o izmenjavi informacij o zdravstvu in o okolju. Danes je predsednik Nixon položil venec pred grob neznanega vojaka, pa nato nadaljeval razgovore z Brežnjevom. Napovedujejo podpis sporazuma o omejitvi strateškega orožja v petek, pa tudi sporazuma o povečanju medsebojne trgovine in o vesolju. Sovjetski viri so o poteku razgovorov optimistični, ameriška stran pa je bolj molčeča.

WASHINGTON, D.C. — Sen. McGovern je pri včerajšnjih primarnih volitvah zmagal v Oregonu s 50% glasov, v Rhode Islandu pa z 41%. Skupno je dobil 56 novih konvencij delegatov in jih ima zdaj okoli 500. Za imenovanje je potrebnih 1.509. McGovern je postal vodnik liberalnega krila demokratske stranke, ko sta se zanj izjavila bivši sen. E. McCarthy in sen. E. M. Kennedy. Sen. Humphrey se skuša držati sredine, guv. Wallace je predstavnik konservativnega krila.

SAIGON, J. Viet. — Blizu dva tisoč marinov je udarilo v helikopterjih in od morske strani v zaledje sovražnika v zasedeni Quang Tri pokrajini. Nikjer niso naleteli na trši odpor, pokončali pa naj bi bili okoli 50 sovražnikov. Sličen napad so izvedli uspešno prvič 13. in 14. maja. — Ameriško letalstvo je bilo včeraj in danes ponovno nad Severnim Vietnamom. Uničilo naj bi med drugim dve elektrarni v okolici Hanoia. V letalskih bojih z rdečimi so ameriška letala sestrelila 4 MIG letala, izgubljeni pa sta bili tudi 2 ameriški letali.

LONDONDERRY, S. Ir. — Na velikem zborovanju so katoličani, posebno ženske, zahtevali od Irske republikanske armade, podtalne organizacije, ki se bori za združitev obeh delov Irskega otoka, naj preneha z nasilji. Menda so njeni zastopniki izjavili, da bodo v bodoče streljali "samo v obrambi".

BALTIMORE, Md. — Včeraj sta zvezna in državna velika porota sprejeli obtožbo Arthurja H. Bremerja, ki je 15. maja letos zreljal v Laurel, Md., na guv. G. Wallacea in poleg njega težko ranil tudi njegovega osebnega stražnika. — Guv. Wallace se počasi krepi, vendar je še vedno hrom v noge. Včeraj je guvernerja obiskal v bolnišnici natančen član demokratske stranke L. O'Brien in ostal pri njem eno uro. Dejal mu je, da bo dobrodošel na strankini konvenciji v Miami Beach v juliju.

Iz Clevelanda in okolice

Raznašalca bšemo — Uprava bšeo dva zanesljiva raznašalca, stara nad deset let za področje od 72. do 78. ceste, južno od St. Clair Avenue ter za Cornelia, Donald, Aberdeen, Myron in Lockyear Avenue. Dečki naj se oglase v uradu ali kličejo 431-0628.

Asesment — Tajnica Podr. št. 25 SZZ bo pobirala asesment jutri, v četrtek, od 5.30 do 8. zvečer v šoli sv. Vida.

Tajnica Društva sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ bo pobirala asesment jutri, v četrtek, od 5.30 do 8. zvečer v šoli sv. Vida.

Seja — Društvo Carniola Tent 1288 IM bo imelo v nedeljo, 28. maja, ob 9.30 dopoldne sejo v SND na St. Clair Avenue.

Rokoborba — V petek zvečer se bosta v Areni na 3717 Euclid Avenue pomerila v rokoborbi Waldo Von Erich in Bruno Sammartino.

O čistem okolju — V petek zvečer ob osmih bo v Rocky River Trailside Interpretive Center, ki je četrtil milje severno od Cedar Point Road, govoril o "Krizi našega okolja" Don Strack, pomožni direktor Lake County Metropolitan Park Districta. Vstop je prost, javnost vabljena.

Napadalec obsojen — Roslyn Powell, star 20 let, z 9342 Pratt Avenue, je bil obsojen na 2 do 22 let ječe za poskus ropu in za streljanje na Mrs. Lawrence Ogrinc 12. januarja letos v njenem domu v Bratenahlu. Mrs. L. B. Ogrinc je dobila strel v trebuh in je zaradi tega izgubila svojega nerojenega otroka. R. Powell je bil obsojen na 1 do 20 let ječe za streljanje na Mrs. L. B. Ogrinc, ženo znanega slovenskega zdravnika dr. L. B. Ogrinca, na 1 do 5 let za vlom v hišo in na 1 do 2 let za kršitev pomilostitve. Prvi dve obsojbi bo služil istočasno, zadnjo pa posebej.

Mesto bo izgubilo podporo za podiranje propadlih zgradb —

Zvezna vlada bo po vsem sodeč ustavila s koncem tekočega proračunskega leta 30. junija 1972 zvezno podpiranje podiranja propadlih stavb v velikih mestih. Ukinitve te pomoči bo onemogočila odstranjanje propadlih stavb v Clevelandu, trdi mestna uprava.

Zopet brez elektrike — V mestni elektrarni je danes spet odpovedal kotel št. 6 in del mesta je ostal brez elektrike. Tako sredi mesta danes zjutraj niso delovale prometne luči.

Ce si brezobziren pri vožnji, se pozabi, da se boš zaradi tega kesal!

Wallace je odgovoril, da bo prišel tja.

QUITO, Ekv. — Vojaki so vdrl v ugrabljeno letalo, ki je pristalo na letališču in ugrabitelja ustrelili. Zahteval je \$40,000 odkupnine in padalo za odkok.

NEW DELHI, Ind. — Vročinski val še ni ponchal. Temperatura se drži okoli 120 F. Doselej je zaradi vročine v vsej Indiji pomrlo v zadnjih tednih 450 ljudi.

Turška vladna kriza vznemirja zaveznike v NATO

WASHINGTON, D.C. — Turčija tvori važni južni del obrambe NATO, ki sega globoko na Srednji vzhod. Dolga leta je veljala za notranje trdno, konservativno državo, kjer komunizem in druge levičarske skupine nimajo dosti podpore. V zadnjih letih se je položaj precej spremenil in v Turčiji so se pojavila gibanja, ki ne vzbujajo pozornosti le domačih odgovornih krogov, ampak tudi zaveznikov Turčije v NATO.

Lani so vojaki odstavili Suleimana Demirela, ki ni maral izvesti od njih zahtevanih reform, ko je njegov ugled v javnosti in parlamentu padel zaradi različnih očitkov njegove neuspešnosti njegove vlade. Vojska je postavila na vlado Nihata Erima, ki je poskušal izpolniti njene zahteve, pa ni uspel.

Demirelova Stranka pravice je imela in ima še vedno večino v obeh zbornicah par-

lamentu. Erimu ni uspelo dobiti njene podpore in reforme, ki jih je hotel izvesti, so ostale samo v načrtu. Ko je videl, da ne more nikogar, je ponovno ponudil odstop. V zgodnji pomladi letos ga je predsednik republike Sunay sprejel in poveril sestavo nove vlade Hayriju Urguplu. Ta je po 16 dneh napornih posvetovanj in pogajanj sestavil vlado, v kateri so bili zastopniki 6 strank, med njimi 9 pripadnikov Stranke pravice.

Predsednik republike gen. Sunay je izgubil upanje, da bi Urguplu s tako vlado mogel izvesti že tako dolgo zahtevane in obljubljene socialne in gospodarske reforme. Odpustil je novo vlado, še predno je mogla pred parlament in naročil Feritu Melenu, naj skuša sestaviti novo vlado.

Temu verjetno ne bo ostalo drugega, kot sestaviti vlado iz manj politikov, pa iz več strokovnjakov, kot je to storil

pred njim Erim, zato ga lahko doleti slična usoda, če bo sploh v sestavi vlade uspel.

V krizi ni samo vlada, v krizi je dejansko turška demokracija, ki ni bila nikdar posebno trdna. Zmeraj so stali za njo vojaki in jo "čuvali". Nekdanja demokratska stranka, ki je nadomestila vlado Kemalove stranke, je pred leti zabredla v korupcijo in je bil njen predsednik in predsednik vlade Menderes po prevratu obsojen na smrt in tudi usmrčen. Njegova stranka je propadla, pa se kmalu povajila znova v obliki Stranke pravice. Ta je dobila pri zadnjih volitvah večino in seveda prevzela nato tudi vlado.

Zopet se je v njenih vrstah pojavila korupcija. Demirelu samemu niso sicer osebno nič očitali, zato pa so kazali na njegovega brata. Stranka je konservativna in ima največ pristašev na podeželju. Re-

publikanska stranka je med tem sama zašla v krizo, ko je njen stari vodnik Inoeni izgubil večino in moral njeno vodstvo prepustiti mlademu Bulentu Ecevitu. Ta bi rad republikansko stranko spremenil v moderno socialno demokracijo po zahodno-evropskih vzorih. Naloga ni enostavna, ker mu bodo pristaši brez dvoma metali polena pod nogo, kjer in kadar bo priložnost.

Levičarstvo je v zadnjih letih dobilo precej opore zlasti med akademsko mladino. Tam ima "Turška osvobodilna armada", marsikistično-levičarska revolucionarna skupina, glavno oporišče.

Turčija preživlja tako dobo vrenja, pa istočasno dobo notranjega zastoja, ko se politiki in vojaki ne morejo sporazumeti o temeljnih ciljih in poteh notranjega razvoja republike.

6117 St. Clair Avenue — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months

Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 103 Weds., May 24, 1972

Potrditev nenapadnih pogodb v Bonnu je dvomljive vrednosti

Pretekli teden je parlament Zvezne republike Nemčije v Bonnu odobril najprej v poslanski zbornici nenapadnih pogodb s Sovjetsko zvezo in s Poljsko s točno polovico glasov zbornice. Za pogodbi je glasovalo 248 poslancev socialistične in liberalne stranke, ki sestavljata vlado. Proti pogodbi s Sovjetsko zvezo je glasovalo 10 poslancev, proti pogodbi s Poljsko 17, vsi ostali so se glasovanja vzdržali. V zgornji zbornici, Svetu dežela, kot se uradno imenuje, je bilo enako. Za pogodbi je glasovala vladna stran, opozicija pa se je glasovanja vzdržala.

Pogodbi sta bili tako uradno potrjeni, toda ta potrditev je dvomljive vrednosti. Dvom postane še bolj očit, če vprašamo, da se je opozicija glasovanja o pogodbah vzdržala na temelju dogovora o posebni izjavi vseh strank, v kateri je poudarjeno, da odobritev pogodb ne predstavlja, da se je Nemčija odpovedala pravic do zedinjenja, za kar so prav za prav na temelju sklepov v Potsdamu odgovorne štiri nekdanje zasedbene sile, pa tudi ni s pogodbama dokončno priznala svojih novih meja na vzhodu. To je pridržano mirovni pogodbi, kadar bo pač do nje prišlo.

Na mirovno pogodbo stare vrste med premagano Nemčijo in zmagovalci, ki naj bi "dokončno" uredila vsa vprašanja, nihče več ne računa. Trezna presoja položaja kaže, da bo ostalo pri sedanjih "začasnih" pogodbah in njihovih določilih. Kljub temu bodo Nemci lahko trdili, da sta sedanji pogodbi samo začasni, njihovo vrednost pa bodo ob spremenjenih razmerah osporavali z ugotovitvijo, da jih nemški parlament ni odobril z večino.

Pogodbi sta kljub njihovim neobičajni odobritvi izredne važnosti za bodoči razvoj mednarodnih odnosov v Evropi, pa tudi v celoti med Zahodom in Vzhodom. Narodi vzhodne Evrope z Rusi vred imajo pred Nemci nekaj podzaveten strah. Nemški vojaški uspehi v zadnjih sto letih so pustili pri teh narodih močan vtis. Rusi zlepa ne bodo pozabili pohoda nemških divizij v osrčje Rusije vse do Leningrada, Moskve, Stalingrada in na Kavkaz v drugi svetovni vojni.

Pas satelitskih držav naj bi branil Rusijo pred novim nenadnim navalom Nemcev. Strah pred Nemci je enako močan pri Poljaki in Čehih, ki so oboji čutili vso težo nemške vojaške moči, pa tudi nemškega nasilja v drugi svetovni vojni in tudi že preje skozi več stoletij.

V Evropi mir ni mogoč, dokler se narodi drug drugega boje in so v vednem strahu, kdaj bo sosed napadel sosed. Zdi se, da so se stari spori v zahodni Evropi unesli. Le redki je, ki še računa z možnostjo obnove vojskovanja med Francozi in Nemci, četudi so si bili ti vedno znova v laseh skozi več kot tisoč let. Položaj je popolnoma drugačen na evropskem vzhodu. Sedanji pogodbi naj bi bili temeljni kamen za bodoči mir in stalnost v Srednji in Vzhodni Evropi. Ta temeljni kamen pa je tako krhek, tako drobljiv, da se nanj ne da postaviti prav ničesar težjega.

Ko Nemci v Zvezni republiki poudarjajo, da sta obe pogodbi, odobreni zadnji teden, začasni, je vodnik Nemške demokratske republike Erich Honecker izjavil, da sta ti pogodbi priznali "suverenost" Nemške demokratske republike kot dokončno in sta dokončno tudi potrdili nove nemške vzhodne meje. Če hočemo ceniti vrednost stališč Bonna in Pankowa, ne smemo pozabiti, da je Zahodna Nemčija poleg Sovjetske zveze najmočnejša gospodarska sila v Evropi in četrta na vsem svetu. V njenih mejah živi blizu 60 milijonov ljudi. Vzhodna Nemčija je res tudi gospodarsko razvita dežela, toda ima le okoli 16 milijonov prebivalcev in je po svoji gospodarski moči nekje na 7. ali 8. mestu v Evropi.

Poljaki in Čehi niso vneti za Ruse. Poljaki jih že od nekdaj niso marali in so jih zaničljivo imenovali "Moskale", Čehi pa so se preje radi ozirali proti "matjuški Rusiji", pa se jim je ta strašno zamerila z uničenjem "praške pomladi", katere cvetje in zelenje so pokončali ruski tanki avgusta 1968.

Naravno bi se pri takem razplozjenju Poljaki in Čehi ozirali proti Zahodu in skušali z zahodnimi državami ustvariti dobre odnose. Prvi sosedje na zahodu so jim Nemci, ki pa jih sovražijo prav tako vroče kot Ruse, če ne celo bolj. Rusi ne ogrožajo njihovega narodnega ozemlja, Nemci ga pa v poljskih in čeških očeh brez dvoma. Za to svoje stališče imajo dovolj potrditev v zgodovini, davni in nedavni.

Strah pred Nemci je najtrdnjša vez sovjetskega bloka, kar zadeva Poljsko in Češko. Povezava s Sovjetsko zvezo jamči Poljakom in Čehom njene meje proti Nemcem. Novi pogodbi strahu pred Nemci pri Poljaki in Čehih nista zmanjšali, morda sta ga celo povečali, ker dokazuje, da se vsaj polovica Nemcev še ni sprijaznila s svojo

usodo, ki jo je zakrivil nemški poraz v drugi svetovni vojni.

Sovjetska zveza se že nad dve leti prizadeva za sklicanje evropske varnostne konference, ki naj bi se je udeležile tudi ZDA in Kanada. Ti sta sodelovali v zadnji svetovni vojni in sta tudi članici NATO. Konferenca naj bi potrdila in jamčila sedanje stanje meja v Evropi, naj bi torej dopolnila in potrdila stanje, ki sta ga ustvarili pretekli teden potrjeni nenapadnih pogodb v Bonnu, pa segla še dalje preko tega na Balkan in vso ostalo Evropo. Potrjeno in zajamčeno naj bi bilo sedanje stanje v Srednji Evropi, na Balkanu, pa tudi v Vzhodni Evropi. Evropska varnostna konferenca naj bi torej med drugim potrdila in jamčila italijansko-jugoslovansko mejo, pa tudi meje med Poljsko, Češkoslovaško in Rumunijo ter Sovjetsko zvezo, ki so nastale ob koncu druge svetovne vojne.

ZDA se nič ne mudi na evropsko varnostno konferenco, Sovjetska zveza pa razumljivo priganja k njej, ker bi naj uradno potrdila njene meje, pa tudi njeno sedanjo oblast v Srednji in Vzhodni Evropi.

BESEDA IZ NARODA

Romanje k Lurški Mariji

EUCLID, O. — Kakor je že več let, nas tudi letošnjo pomlad vabi Društvo SPB zadnje nedelje v maju ob enajstih dopoldne k Lurški Mariji na Chardon cesti. Ker je ta božja pot najbližja za Cleveland in okolico, zato se te žalne svečanosti udeležijo veliko romarjev, da skupno molimo za naše, ki so bili mučeni in pobiti v domovini in tudi za vse, ki so padli za svobodo pod ameriško zastavo.

Letos je že 27 let, odkar smo nekateri vse zapustili doma in odšli v begunstvo. To je bila za nas huda bolečina in je bila za nas edina tolažba to, da bomo živeli v svobodi. Po štirih letih težkega begunskega življenja so nas mnogo sprejele ZDA, za kar smo jim hvaležni. Posebno zahvalno smo dolžni tistim Slovencem, ki so bili delavni in so mnogo dobrega storili pred nami za slovensko skupnost.

Lepo bo od nas, ko bomo letos v nedeljo, na praznik Sv. Trojice, zopet zbrani pri Lurški Mariji pri sv. maši, katero bo daroval č. g. dr. Pavel Krajnik, in molili za naše drage pokojne. Spomnimo se hvaležno omenjenih naših dobrotnikov. Pridimo k Lurški Mariji tudi ta dan zato, da bomo z gorečo molitvijo in lepo Marijino pesmijo prosili zaupno našo nebeško Mater za njeno varstvo, ker le tako lahko upamo, da bomo srečno v teh težkih časih preživeli določene dni in dali lep zgled naši mladini, za katero je naša največja skrb.

Vincenc Povirk

Mednarodni odbojkaški turnir

CLEVELAND, O. — Na Slovenski pristavi se bo 27. in 28. maja vršil drugi letni mednarodni "Memorial day" odbojkaški turnir pod pokroviteljstvom SSK in Slovenske pristave. Prvi turnir, ki se je vršil lansko leto, je bil velik uspeh za prireditelje in nepozaben športni dogodek za udeležence in gledalce. Ob slovesu smo si klicali "Na svidenje drugo leto". In zopet bodo prišli najboljši odbojkaši iz Toronta, New Yorka, Chicaga, Minnesote in Clevelanda na dvodnevni turnir na Slovensko pristavo.

Moštvu SSK sta od lanskega leta veliko napredovali, saj sta v clevelandski ligi med letom dosegli zavidljive uspehe. Zato lahko pričakujemo, da se bosta tudi na turnirju dobro odrezali.

Tekmovanje se bo začelo v pobotu ob 2. popoldne, v nedeljo pa bo g. J. Slapnik, ki je že večkrat dokazal svoje kuharske sposobnosti, postregel vsem lačnim z okusnimi zrezki. Kosilo bo na razpolago ob dveh popoldne. Tekmovanja v odbojki se bodo nadaljevala v nedeljo; prva tekma se bo pričela ob 3h popoldne. Po končanih tekmah bo razdelitev nagrad, nato pa

domača zabava s plesom, za katerega bodo igrali Vandrovci.

Vabim vse, da v velikem številu obiščete Pristavo. Prvič, da gostom-tekmovalcem napravimo njihov obisk v Clevelandu prijeten, drugič, da podpremo naši moštvi, saj sta si našo podporo res zaslužili. Če kateri ni ravno preveč navdušen za odbojko, na pa pride na dobro kosilo, svež zrak in prijeto zabavo.

Miro

Misijonar Majcen v Evropo

PATERSON, N.J. — Odgovorno vodstvo največje vietnamske strokovne šole, vojne razmere in huda vročina v Saigonu so misijonarju Andreju Majcenu zdravje močno zrahljale, zato se je v soglasju s predstojniki odločil, da gre za tri mesece v Evropo, da si zdravi okrepiti. Odleteti namerava 20. majnika in se vrniti kje sredi avgusta, da prevzame vodstvo salezijanskega bogoslovja v Dalatu, če Bog da.

V pismu dne 11. maja pravi, da je v Saigonu vse mirno in optimistično, in dodaja: "Sem srečen belgijskega častnika, ki mi je dejal: 'Sem mislil, da so vsi Vietnamci za komuniste in da jih komaj čakajo, da jih 'osvobodijo', pa vidim, da je ravno narobe.'"

Molimo za zganenega misijonarja!

Rev. dr. Fr. Blatnik, SDB.

30-letnica protikomunističnega upora

CLEVELAND, O. — 17. maja leta 1942 je iz Ljubljane odšla v okoliške gozdove prva skupina ilegalnih protikomunističnih borcev z namenom, da dvigne prapor resnične borbe za narodno osvoboditev in poveže v upor proti komunističnemu nasilju vse one, ki so spoznali zlaganost komunistične Osvobodilne fronte.

Brez ozira na to, da upor mednarodnemu komunizmu v Sloveniji ni uspel — (ne meč, pregnala nas je sreča kriva) — pa je danes, po 30 letih jasno, da je bila odločitev in pot teh prvih borcev edino pravilna.

Iz maloštevilne skupine so se nato razvile Vaške straže, četniški odredi in slednjič množično slovensko domobranstvo, ki je v razmeroma kratkem času in v resnici brez vsake tuje direktne pomoči, očistilo slovensko zemljo komunističnih partizanov in zagotovilo zlasti ljudem v Ljubljanski pokrajini dolge mesece več ali manj mirnega življenja sredi vojne vihr. Zato je prav in primerno, da si priključimo v spomin tiste dni in tiste fante. Na predvečer svoje tradicionalne spominke proslave na Slovenski pristavi bo ZDSPB Tabor v soboto, 3. junija, ob 7. zvečer priredila kratko jubilejno

svečanost. Ne v žalovanje, temveč v veselje in ponos, da so bili slovenski fantje med prvimi, ki so se uprli "tuji učenosti", ki je segala tudi po slovenski zemlji in ljudeh.

Pripravljen bo kratek jubilejni program, navzoč med nami pa bodo tudi nekateri še živi borci iz te prve skupine. Njihova navzočnost bo dala celotni svečanosti še poseben pomen, saj so ostali zvesti svojim idealom in v krogu ZDSPB Tabor nadaljujejo svoje življenjsko delo.

Glavni odbor ZDSPB Tabor zato iskreno vabi k čim številnejši udeležbi. V nedeljo, 4. junija, ob 10.30 dopoldne bo opravljena sv. maša za vse žrtve komunistične revolucije.

Odbor ZDSPB Tabor

Vera še vedno "opij za ljudstvo"

TRST, It. — Sem po opravih v Trstu in Vam pišem od tod. Z velikim zanimanjem smo doma gledali vaše astronomije, ko so se vračali z Lune. Imenitno! Še mi smo ponosni na ta uspeh. Slovenska televizija jih je kazala do prihoda na letalonosilko. Tukaj sem pa zdaj zvedel, da je bila potem javna molitev Bogu v zahvalo za uspeh. Naša televizija kaj takega ne prenese, zato so oddajo prej nehali.

Ker imajo zdaj že izkušnje, se znajo ogniti zadregi, v katero so padli pred leti, ko so prenašali povratek prvih astronomov. Takrat jih je prenos dobil nepripravljen. Lepo je napovedovalec opisoval dogodke in spretno prevajal govore, ko se je pa na sliki pojavila postava v belo oblečenega mornariškega kurata, ki je začel moliti, se je revež zmedel in ni znal več prevajati. Oddajo so prekinili. Vsi, ki se na uniformo vsaj malo razumemo, smo videli, da je bil mornariški kurat, ki je s svojo molitvijo napovedovalca spravil v tako zadrego. Zdaj imajo na naši televiziji že izkušnje in vedo, kdaj pride pri vas na vrsto molitev, pa ne čakajo tistega prizora, marveč nehajo z oddajo že prej. Tako ni nobene zadrege.

Tudi tole je značilno: V nedeljo, 7. maja, je bila birna na Bakeku, tovariši so pa tamkajšnjega župnika g. Campo poklicali prav za tisto nedeljo na o-rožne vaje. Na vse mogoče urade in inštanče je šel prositi, naj mu jih preloži, pa je z vsem moledovanjem dosegel le toliko, da se mu ni bilo treba javiti ob sedmih zjutraj, marve še ob devetih. Kot da bi se norca delali.

Kljub protokolu in Titovemu obisku pri papežu je komunistom vera še vedno "opij za ljudstvo".

Saj veste, kdo.

Kansaške droblinice

KANSAS CITY, Kans. — Praznik mater letošnjega leta že spada v preteklost. Lep je bil pri Sv. Družini. Naše dobre matere so slovesno prikorakale v cerkev in zasedle klopi spredaj. Marija jih je bila gotovo vesela, saj so tako iz srca prepevale njene pesmi v slovensčini in angleščini. Najbolj priljubljena je pri nas: Lepa si, lepa, roža Marija. G. župnik Mejak je v lepem govoru slavil Marijo-Mater in jo priporočal našim materam v posnemanje. Vsi, kolikor je bilo ljudi v cerkvi, so prejeli sv. obhajilo za svoje matere — žive ali mrtve. To je najlepše darilo, ki ga more otrok pokloniti svoji materi.

Društvo Najsv. Imena Jezusovega je v cerkveni dvorani pripravilo materam okusen zajtrk. Tudi stregli so možje. Da se mladina nauči, kako se take reči streže, so pritegnili v pomoč tri šolske dečke, ki so ponosno vršili svoj posel. Joseph Keller, Mi-

ke Podrebarac in Gary McCarty so želi priznanje mater — enako šef kuharjev in njegovi pomočniki. Tudi me smo bile med povabljenimi gosti. Kadar imajo naši farani kako prireditev, šolske sestre niso pozabljene. Hvala za pozornost!

Bog daj, da bi bil v naših družinah vsak dan Materinski dan, ne samo enkrat na leto. In Materinski dan bodo čisto gotovo dnevno obhajali v družinah, kjer je vsak dan posvečen Mariji. V hišah, kjer kraljuje Marija, v srečih, ki gore ljubezni do Nje, mora vladati sreča. Kjer pa je Marija pozabljena, kjer otroška usteca ne znajo pozdravljati nebeške Matere z Zdravo Marijo, beži mir iz družine in z njim sreča. Staro geslo — po Mariji k Jezusu — ima še vedno veljavo. Marijo nazaj v naše družine!

24. maja bo Cerkev obhajala praznik Marije Pomočnice kristjanov. Ta naslov ji je dal papež Pij V., ko je bila v bitki pri Lepantu uničena turška mornarica in je bila Evropa rešena nevarnosti islamizma — z Marijino pomočjo. Mati Cerkve ni mogla preslišati molitve rožnega venca, ki se je iz vseh vernih src dvigala k Nje. Po tej slavni zmagi križa nad polmesecem je papež Pij V. dodal lavretanskim litanijam prošnjo: Marija, Pomočnica Kristjanov, prosí za nas!

Po preteku 300 let od tega dogodka je bila Cerkev zopet v nevarnosti. Vladal ji je Pij VII. in na kraljevem prestalu Francije je sedel Napoleon Bonaparte, strah tedanje Evrope. Veliko dežel si je že podvrgele in tudi papeževi državi ni prizanesel. Vdrl je v Vatikan in papež je postal njegov jetnik. Napoleon mu je bil gorak, ker ni hotel razveljaviti zakona njegovega brata Hieronima (Jerome). Bil je poročen z Amerikanko Patterson, ki Napoleonu ni bila všeč. Da bi Pija VII. pridobil za svojo namero, mu je poslal krasno zlato tiaro (papežev krono). "We can not" — "ne moremo," je bil odgovor papeža Henryju VIII. in ravno tako odgovor je dobil Napoleon. "Ne moremo!"

Ker je imel papeža v svoji oblasti, je Napoleon mislil, da bo sedaj dosegel, kar je že dolgo želel: Razveljavljenje zakona z Jožefino. Hotel je imeti naslednika, ki mu ga žena ni mogla dati. Obrnil se je najprej na škofijski urad v Parizu, ki mu je ustregel. Manjkal je samo še podpis Pija VII. "Ne moremo," je dejal papež in ni podpisal dekreta.

Pet let in pol je bil papež zaprt v gradu Fontainebleau. In ravno tam je moral Napoleon ko je bil premagan v vojski, podpisati listino, da se odpove prestolu. Papež Pij VII. se je pa vrnil v Rim. 24. maj je bil dan, ko so ga Rimljani z navdušenjem pozdravili. Ves čas svojega jetništva se je dnevno priporočal Mariji Pomočnici kristjanov. V zahvalo za svojo rešitev je določil, naj bo 24. maj praznik Marije Pomočnice kristjanov.

Ne pozabimo na ta dan priporočiti svoje domovine, ki je tudi v nevarnosti, da bo vera v nji še več trpela, kot je do sedaj. Ne pozabimo tudi nove domovine Amerike, v kateri preživlja Cerkev versko krizo. Naj jo vzame pod svoj plašč Pomočnica kristjanov.

Sopek nagelj in rožmarina g. Lipovcu, uredniku Ameriške Domovine, za njegov članek, ki ga je posvetil spominu J. Edgarka Hooverja, direktorja FBI. Hvala Bogu, da se še najde kak častnik, ki piše pravično! Hooverjevi sovražniki še po njegovi smrti niso utihnil — nadaljevali so z obrekovanjem tega velikega, vzornega domoljuba. Vse klevete in natolcevanja, da bi u-

mazali njegov spomin in njegovo delovanje za Ameriko, bodo kmalu pozabljene, kot bodo tudi utonila v pozabo imena njegovih obrekovalcev. Ime J. Edgar Hoover pa bo ostalo zapisano v zgodovini med imeni največjih, najslavnejših Amerikancev in patrijotov. Slava njegovemu spominu!

Ne vem, če bo naši dragi sestri M. Praksedi Arnšek všeč, da pišem o njej v "cajtengah". A se mi zdi prav, saj še Gospod sam pravi, da luč spada na svetilnik, ne pa pod kak "bušel", da sveti v temi...

Sestra Prakseda uči otroški vrtec pri St. John's, Kansas City, že 50 let. To je res lep rekord. Te dni je bila presenečena. Prejela je Kansas University "zlato spričevalo" za njeno 50-letno delovanje v državi Kansas. Prevedeno v slovensčino se nekoliko glasi takole: "V dolgi dobi svoje službe je s. M. Prakseda Arnšek, OSF., vplivala na sedanjo mladino in tudi še na roj, ki še ni rojen in zato ji Kansas Univerza po svoji šoli vzgoje in z odobrenjem Državnega sveta regentov izda to spričevalo v znak, da cenimo in smo hvaležni tistim, ki zvesto služijo naši mladini." Podpisana sta kancelar E. L. Chalmers in dekan Dale Scannell.

Sestre ne delamo, da bi nam univerze pošiljale take zlate diplome; delamo iz ljubezni do Boga in mladine in pričakujemo zlatih priznanj le v večnosti. A vendar se mi dobro zdi, ko vidim, da nam javne šole niso nasprotno. Sodelovanje je olajšano. Ne vem, kako je drugod, kakli odnosi vladajo med javnimi in katoliškimi šolami. Pri nas se ne moremo pritoževati.

Slomškov list smo prejeli. Na prvi strani je zahvala 15-letnega fanta Slomšku za pomoč v boleznih na ledvicah. Če bi se naši ljudje z večjim zaupanjem zatekali k našemu svetniškemu kandidatu v svojih težavah, bi bil primoran delati čudeže. Father Varga je takole zapisal: "Kako zelo bi rabili slovenskega svetnika in vzornika z naslovom Sveti. — Meni se zdi, da Slovenci vse premalo molimo in se zatekamo k Slomšku."

Zelite doseči srečo? Naslednje vrstice povedo, katera pot vodi do nje.

Sreča je nekaj takega, kar si ustvarimo v mislih. Ni tisto, kar iščemo, a tako redko najdemo. Sreča je odvisna od vstajanja zjutraj in od začetka dneva. Ko šteješ božje dobrote in poklekneš k molitvi. Ko se odkrižaš misli, ki rode nezadovoljnost in sprejmeš, kar ti vsak dan pošlje Bog. Sreča jev tem, da se odpoveš želji po stvareh, ki jih nimaš in imeti ne moreš, in se zadovoljiš s tem, kar imaš.

Sreča je v spoznanju, da Bog hoče tako. In vršiti svojo dolžnost brez mrmranja in godrnjanja. Pravo zadovoljnost in srečo najdemo le v izpolnjevanju volje božje.

Kitajski pregovor: "Vonj evetice ostane na roki, ki jo je podarila." Če bi ljudje vršili vsak dan, kar hoče povedati ta pregovor, ki se ves svet prenovil v pravljico deželo. Zemlja bi postala raj, zavita v sij ljubezni. Ta pregovor nikoli ne odpove, vedno žanje uspeh. Ne moreš storiti kaj dobrega brez povračila. Ne v zlatu in srebru, ampak v sreči srca od Boga. Ne moreš prižgati sveče, da bi druge vodil po poti, da bi sam ne čutil toplote malega svetlega žarka. In ne moreš utrgati rože še sveže, z roso na nji, da bi ne ostalo vsaj malo vonja na tvoji roki. s. M. Lavoslava

F. S. FINZGAR:

STRICI

I

Kar po vrsti so jih dobili na Podlogu in vsakega o kraljih. Ker oče Šimen ni hotel brskati po pratiki za imeni naprej in nazaj, so bili sinovi: Gašper, Mihor, Boltežar. Nato dvanajst let ni bilo nič. Trinajsto leto je božič prinesel še Stefo, njeno mater pa so odnesli s Podloga trije kralji. Stefo je izredila dekla Maruša, ki je kot pestunja prišla k hiši, ko se je rodil Šimnu prvi sin Gašper, in rasla do kralje in prašičje dekle, dokler ni po materini smrti zagospodinjila.

V hiši je bilo — kakor navadno — tiho. Zlepa se ni kje tako malo govorilo kakor na Podlogu. Tudi tisti večer ne. Maruša je luščila fižol. Pokljane suhih strokov, pošumevanje fižolovke, ki jo je obrgovala, hrestljanje koruze, ki sta jo robkala Gašper in Boltežar, in mehki udarci orobkanih storžev, ki sta jih fanta metala na tla, to je bilo vse. Mihor je bral "Umno živinorejo", Stefa pa je na peči rahlo sopla v otroškem snu. Izpred hiše je bilo čuti šum curka, ki je tekkel v na pol zamrzlo korito.

"Dolgo ga ni!" je pogledala Maruša na uro. Fantje so se vsi hkrati tudi ozrli na uro, rekli pa ni nihče nič.

"Treba mu je riti v noč in sneg," je moljmlala Maruša. Mihor je dvignil glavo iznad knjige: "Opravke ima. — Kaj pa ti veš?"

"Nič. Samo sedanje smrkolinstvo ve vse." Jezna je pobrodila po naluščenem zrnju v merniku. Zunaj pa se je v tem hipu oglašilo trkanje s podkovanimi čevlji ob kamniti prag pred vežo.

"Prej bi ga bila obgodrnjala, pa bi bil prej prišel," je zbadal Mihor Marušo.

Maruša je nabrala šobo in jo pomolila proti Mihorju: "Mm —" in odšla za gospodarja po večerjo.

Šimen, gospodar, je vstopil, snel klobuk in zamahnil z njim nad podom, da je otresele sneg, ki se mu je bil nabral okrog krajevcev.

"Spet naletava?" je vprašal Gašper.

"Kar v cunjah," je razložil oče, sleknel suknjič in ga opahal snega. Golorok je sedel k mizi, šestdesetletnik, pa še kakor hrast. Zajel je iz skledje; žlica je praskala po široki latvici, stroki so spet pokali pod prsti Maruše, suha koruza se je šumljaje usipala izpod dlani Gašperja in Boltežarja.

"Kaj je s Plavko?" je postavil oče žlico pokonci in pogledal Mihorja.

"Ni kazno, da bi storila nočoj."

izpustil storž na klop in pogledal očeta. Maruša je prišla za kljuko.

"Nabrskan je. Ne bom ga poslušala," je sodila in šla pomivat.

"Nocoj se zmenimo," je nena doma resnobno poudaril oče.

Mihor je zaprl knjigo, brata sta sedla k peči vsak na svojo stran.

"Gašper!" Oče je potrkal z nohtom po mizi.

Sinovi so poznali to trkanje.

"Gašper, kaj je z Lucijo?"

Brata sta se ozrla na Gašperja, ki je pogledal v tla in se z obema rokama trdo prijel klopi.

"Kaj je z Lucijo, te vprašam," je ponovil oče trje.

Gašper ni dvignil glave.

"S čigavo?" je pomagal Mihor.

"To ve on bolje mi. — Povej!"

Oče je potrkal z nohtom glasneje po mizi.

Gašper je izpod obrvi pogledal vanj, zardel do ušes, stisnil klop in poskusil izreči besedo.

A mu je obtičala v grlu.

Boltežar se je sklonil okrog vogla peči in pogledal brata.

"Tak blekni!"

Takrat pa je Gašper šnil kvišku, trma mu je namrdala čelo.

"Kar je, je," je izustil hripavo in perneril proti durim.

"Ne gani se, dokler ni zmenjeno!"

Gašper je sedel na klop, da je zacvrkala pod njim, in ponovil:

"Kar je, je, pa če grem takoj od hiše."

"Tako govori plaščar, ne pa sin s Podloga. Sram te bodi."

Oče je plunil na sredo hiše.

Sinova sta gledala očeta in gledala brata, ki jima je pritajil prvo skrivnost v življenju.

"Ali res z Lucijo? Kajžarsko!"

se je široko začudil Boltežar in pogledal brata okrog vogla peči.

"Gašper, kam si gledal?" Brata sta hitro uganila, za čigavo Lucijo gre pravda.

"Kamor so oči peljale in tebi nič mar. Saj jo bom plačal!"

Gašper je pograbil orobkan storž, ga med prsti zdrobil in vrgel drobljanec na drugo plat hiše pod klop.

Tedaj je oče potrkal s sklepi po mizi. Vsi sinovi so se za spoznanje ponižali ob tem udarcu.

"Rekel sem, da si plaščar, ne sin s Podloga." Še enkrat je pribil s koščeno roko to trditev ob mizo. Vsi so umolknili, dokler ni povzel oče:

"Povej mi, ali si bil pes ali si bil človek?"

Gašper je gledal v tla. Mihor je spravljaj "Umno živinorejo" na polico. Boltežar je svaljal pod nogami orobkane storže, razmetane po podu.

"Odgovori, če te vpraša oče," se je okrenil gospodar od mize k sinu.

"Rad jo imam," je okorno priznal sin.

"Kaj govoriš potemtakem o plačevanju? Vzemi jo! Da bi se sedaj potepel po svetu, to je za psa, po pravici plačati pa tega noben denar ne more. Torej..."

Gašper je gledal z izbuljenimi očmi očeta. Mihor je prekoračil sobo gor in dol, se ustavil pred bratom in izbruhnil:

"Kajžarsko in prazno na Podlog! Gašper!"

To je veljalo očetu, ne bratu. Zato je brat molčal in odgovarjal oče:

"Njegova je, naj je prazna ali ni. Podlog je tako trden in razpotegnjen, da preredi sedem Lucij, ne ene same."

Gašper je vstal, oči so se mu svetile, k očetu bi bil planil in ga objel, če bi znal kako.

(Dalje prihodnjič)

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

Osemdeset let Slovenskega Alojzijevišča

Polna dvorana ljudi, ki so se udeležili v nedelo 23. aprila v Katoliškem domu proslave 80-letnice Slovenskega Alojzijevišča, je znova potrdila zavzetost goriških Slovencev za naše vzgojne ustanove, ki so zgrajene na krščanski in narodni osnovi. Proslavo je odprl sedanji ravnatelj zavoda msgr. Franc Močnik, ki je označil namen te proslave in prebral pozdravno pismo goriškega nadškofa. V njem pravi g. nadškof sledeče:

Hvaležen sem Vam, da ste me obvestili o praznovanju 80-letnice Alojzijevišča in da ste me povabili na proslavo. Žal se je ne morem udeležiti, čutim pa dolžnost, da pošljem Vam in vsem sodelavcem in gojencem, sedanjim in bivšim, svoj pozdrav.

V tej obletnici se spominjamo vseh, ki so z nemalimi žrtvami ustanovili Alojzijevišče za vzgojo mladine v naši nadškofiji z blagoslovom tedanjega nadškofa Alojzija Zorna.

80 let govori o velikodušnosti duhovnikov in laikov, ki so zavod priklicali v življenje in ga vodili ter oznanjali velikodušno pomoč vse vaše skupnosti, ki je pomagala zavod graditi in vzdrževati, obenem pa pričla o številnih vrstah gojencev, ki so bili deležni dobrot te ustanove.

Ko se z globoko hvaležnostjo spominjamo tistih, ki so zamislili, ustanovili, vzdrževali in obnavljali zavod, voščim Alojzijevišču, da bi bilo še vnaprej zvesto svojemu vzgojnemu namenu in bi tudi v teh časih igralo castno vlogo.

Vaš nadškof ve za vaše težave in jih bo skušal z vami reševati.

Spomnimo se danes tudi vseh rajnih, ki so za ta zavod delali, vsem pa, ki danes nadaljujejo njihovo delo, da bi Alojzijevišče vršilo svoje poslanstvo, naj gre moja topla zahvala.

Vsem predstojnikom in gojencem, sedanjim in nekdanjim, moj pozdrav in voščilo, da bi živeli po Kristusovih smernicah za lastno rast in rast skupnosti.

Božji blagoslov bodi z vami vsemi!

PETER, nadškof

Po pozdravu msgr. Močnika je prvi nastopil goriški otroški zbor in z otrokom lastno prisrčnostjo pod vodstvom učitelja I. Bolčina zapel štiri pesmi. Vmes je Alojzijeviški gojencev Lovrenc Peršolja recital dve pesmi Ljubke Sorlijeve "Za boljši svet" in

"Ponosno kakor hrast".

Slavnostni govor je imel prof. dr. Anton Kacin, ki je podal kratko zgodovino Alojzijevišča ter omenil pomembne moške, ki so v 80 letih delovali kot vzgojitelji v zavodu ali bili njegovi gojenci kot škofa Mahnič in Ujčić, Narte Velikonja, Joža Lovrenčič, Alojz Gradnik, Ivan Pregelj, Ciril Kosmač, Janko Kralj, Polde Kemperle, da omenimo le nekatere.

Na odru sta nato nastopila mladca Albin Kalc in Peter Klanjšček, ki sta odigrala komični dvospev: Oba junaka (po Stritarju). Prizor je pripravil Ivo Bolčina, na klavirju pa je spremljal Maks Debenjak.

Prvi del sporeda je zaključil mešani zbor "Lojze Bratuž", ki je pod vodstvom prof. Stanka Jericija dovršeno zapel tri pesmi. Nastop zboru ni bil slučajnost. V Alojzijevišču so namreč delovali kar trije bratje Bratuži: Jožko je bil ravnatelj, France prefekt, Lojze pa je pri delu zavoda pomagal.

Po odmoru se je Bernard Soban kot bivši gojencev zavoda zahvalil za vzgojo, ki jo je bilo deležne toliko naših mladih ljudi in ki je iz njih napravila zgrajene značaje.

Za zaključek so gojenci nastopili s šaljivo enodejanko "Prebrisanec" ali zgodba o nesreči z žogo. Navihani prebrisanec je bil Jordan Ferletič, ki je zelo sproščeno odigral svojo vlogo. Ostali štirje soigralci so se v igro uspešno vključili, čeprav so nekateri prvič nastopili. Viktor Prašnik je pa kot "stari mož" vtil vsemu nastopu tisto odrsko barvitost, ki da igri učinkovitost in kvaliteto.

Vse točke je napovedoval sedanji prefekt Alojzijevišča Danijel Pintar.

Med navzočimi, ki so prišli na proslavo, smo videli med drugimi od najstarejših gojencev msgr. Rutarja in ravnatelja prof. Pavšiča, od srednjega rodu škofovega vikarja dr. Lojzeta Škerla, od mlajših deželnega svetovca dr. Stoka, občinskega svetovca dr. Rada Bednarika ter bivša ravnatelja msgr. Kretiča in Janeza Eržena.

Naj še menimo, da je bila dopoldne istega dne v župni cerkvi na Placuti, kamor Alojzijevišče spada, zahvalna sv. maša, ki jo je opravil msgr. Ru-

dolf Klinec, sedanji predsednik Slovenskega Alojzijevišča ob asistenci msgr. Močnika ter gg. Eržena in Juraka. V svojem govoru je dr. Klinec povezal 80-letnico zavoda z nedeljo za duhovne poklice in predočil sodobnost duhovniškega poklica. Pri sv. maši je ubrano prepeval goriški otroški zbor pod vodstvom Iva Bolčina.

Obširnejše poročilo o delovanju zavoda v zadnjem času bo izšlo v obliki brošure, ki jo namerava vodstvo zavoda v kratkem izdati. —jk

Kaj je s premestitvijo g. Markiča?

Pred nekaj dnevi sem zvedel (gl. "Novi list" 30. 3. 1972), da namerava videmski škof poslati kaplana Rina Markiča iz Slovenske Benečije v Furlanijo. Novica se mi zdi tako strašna in predstavlja zame tako grozno krivico nad slovenstvom, da tega enostavno ne morem verjeti.

G. urednik, bi mi vi kaj več znali povedati o novici? Je sploh resnična? V primeru da je to res, se vam zdi, da moremo Slovenci ostati s prekrižanimi rokami? Mislite, da bodo beneški Slovenci molčali? In Slovenci doma, v zamejstvu in zdomstvu? Bodo vsi ostali ravnodušni? Kaj bi se dalo storiti, da se prepreči ta nesreča ali pa pohujšljiva zdraha s cerkvenimi oblastmi? Samo Glosar

***

Kolikor je nam znano, novica o nameravani premestitvi g. Markiča odgovarja resnici. Videmski škofija je predlagala omenjenemu gospodu, naj bi šel za župnika ali nekam v Karnijo ali pa v neko župnijo v furlanski nižini. Razlogi za to naj bi bili dušnopastirskega značaja. G. Markiču so namreč dobro znani elementi v Beneški Sloveniji naredili bivanje v Kloidiču nemogoče. Dan na dan se mora boriti z nacionalističnim nasprotovanjem, ki prihaja z raznih strani, posebne še s strani Zveze planincev in trikolonistov. V tem boju je g. Markič sam, podporo mu nudi le njegov župnik, ki je tudi sam zaradi tega na "črni listi", in pa nekaj zavodnih duhovnikov iz Benečije. Podobno kot v Celovcu tudi škofija v Vidmu ne nudi takim duhovnikom nikake učinkovite podpore. Duhovnik se v takem položaju nekaj časa bori in vztraja, potem pa ga mine potrebnost živci popustijo in zaželi si bolj mirnega življenja. Tako je bilo z drugimi beneškimi duhovniki pred g. Markičem in tako je sedaj z njim.

Kaj naj bi storili ostali Slovenci? Ker je premeščanje duhovnikov notranja zadeva vsake škofije, se s pravnega stališča da malo ali nič storiti. Vemo iz drugih primerov, kako so škofje v tem oziru občutljivi. Če bi pa g. Rino Markič želel ostati v Beneški Sloveniji med rojaki, mu lahko nudimo le moralno podporo s tem, da zno-

va pokažemo na popustljivost videmske škofije pred nacionalističnim pritiskom v Benečiji in na njeno mačehovsko ravnanje s tamkajšnjimi verniki: jemlje jim pastirje-domačine in zamenjava z najemniki iz tujih krajev, ko vendar dekret II. vaticanskega cerkvenega zbora v koncilskem odloku o službi škofov izrecno pravi (23,3):

"Kjer se nahajajo verniki različnih obredov naj krajevni škof poskrbi za njihove duhovne potrebe... z duhovniki... istega obreda. Prav tako naj se poskrbi za vernike različnega jezika z duhovniki tega jezika..."

Saharin kriv raka?

WASHINGTON, D.C. — Skupina strokovnjakov z vsega sveta je koncem aprila razpravljala tri dni v Glen Cove na Long Islandu, N.Y., o možnosti, da bi bil saharin nadomestilo za sladkor, povzročitelj raka.

Raziskava na University of Wisconsin je odkrila raka na mehuru in na maternici pri poskusnih podganah, ki so jim dali velike količine saharina. Podobni poskusi pri opicah niso privedli do rakastih tvorbo.

Konferenca je bila pod pokroviteljstvom Nutrition Foundation Inc., njene stroške pa so krije družbe hranilne industrije. Zato je vprašanje škodljivosti in neškodljivosti saharina izredne važnosti, odkar je to edino sredstvo za slajenje pijač in raznih živil. Odkar je bila prepovedana leta 1969 raba cymeta, ker so dognali, da povzroča raka, se je poraba saharina dvignila v ZDA od 21,000 funtov na 4,5 milijonov funtov.

Poročilo o delu konference je bilo objavljeno koncem zadnjega tedna.

Na visokih šolah mirnejše

WASHINGTON, D.C. — Nasprotniki vojne in organizatorji demonstracij proti njej so napenjali v zadnjih tednih vse sile, da bi organizirali kaj "večjega". Niso uspeli.

Gonja proti vietnamski vojni ne vžiga več niti na visokih šolah, kjer je imela v prvi dobi glavno podporo. Povpraševanja po visokih šolah povesod po ZDA kažejo, da se študentje drže knjig in gledajo za poklenim delom, za službami. Demonstracija

Household Goods for Sale

SINGER TOUCH AND SEW excellent stitch, in cabinet, button holes, blind hems, fancy designs guaranteed. Will sell \$40 cash or charge. Free home trial. City Sewing Center — 659-6512 (104)

DELO DOBIJO

Delo za par

Iščemo slovenski par, da bi žena delala v kuhinji, moški pa zunaj itd., 6 ur na dan. Plača in svoje stanovanje. Kličite naš urad 431-0623 in pustite svoj naslov. (105)

Moški dobijo delo

Moški dobi delo

Iščemo zidarja poln ali delni čas. Kličite 268-0231 od 7 zvečer naprej. (105)

Ženske dobijo delo

Iščemo prodajalko

Dairy Stand na West Side tržnici, 1979 W. 25 in Lorain, stojnica H-8, išče prodajalko z delnim znanjem angleščine. Kličite 781-3088 ali pridite osebno v ponedeljek ali sredo in vprašajte za Tino. (104)

Ženska dobi delo

Za pomoč v kuhinji, delni čas. SORN'S RESTAURANT 6036 St. Clair Ave. 361-5214 (104)

cije in protesti so prenehali biti moderni.

MALI OGLASI

Pleskam

Zunaj ali znotraj po vaši volji. Ugodna cena.

Kličite 391-1596

(—114)

V najem

Oddamo 4 sobe za eno ali dve osebi. Imamo tudi 5 sob za družino. Kličite po 5. uri 731-9431. (103)

Klobase naprodaj

Okusne slovenske klobase so na razpolago po 85¢ funt če kupite 20. funtov ali več; manj pa po 89¢. Naročila sprejema poznani mesar B. Ratajc, 486-7451. (103)

V najem

Trgovski prostor, E. 156 in Lake Shore okolica, vel. 20x50, lahko z nekaj čistilne in krojaške opreme. Pripravno za urad. Zmerna najemnina. Kličite 481-6374 (105)

Cottage naprodaj

V Grovewood okolici je naprodaj "cottage", spalnica, kuhinja, kopalnica, dnevna soba, pralnica, terasa, zaprt porč. Kličite 486-0091 (—105)

V najem

Dve opremljeni sobi in kopalnica, plin, elektrika vključena, privatni vhod, blizu Sv. Vida. Kličite 361-7202 po 1.30 popoldne (103)

V najem

pet sob, z tremi spalnicami, zgoraj na Addison Rd. Kličite 731-0892 (106)

V najem

Sest čistih sob s kopalnico se odda odraslim v duplexu. Zasebna klet, dva privatna vhoda. Nič živali. Oglasite se na 980 E. 77 St. (—111)

Naprodaj

E. 185 okolica, Colonial hiša z 3 spalnicami, na novo prenovljena kopalnica in kuhinja, nova zimska okna, velika garaža za 2 avta; 10 čev. širok dovoz, velika sprejemna in jedilna soba. Dobra okolica. V srednjih 20h. 531-2554. (106)

Iščem zaposlitev

Splošno hišno čiščenje ali varstvo otrok na mojem domu. St. Clairska okolica. Za pojasnila kličite 361-5830. (—23,24,26 maj)

V najem

5-sobno stanovanje zgoraj, se odda na 1171 E. 58 St. telefon 432-0570 (—105)

E. 232 St.

prijazen Colonial, idealen za družino, ima veliko jedilno sobo, sprejemno sobo z odprtim ognjiščem, polna klet, blizu šol in trgovin. V dobrem stanju.

Zidan Ranch

tri spalnice v fari sv. Kristine, velika jedilna soba, zgotovljena rekreacijska soba, in velika kuhinja, samo sedem let star, kot nov, in prvič naprodaj.

Na Russell Drive

pri E. 250 cesti, nova hiša s 3 spalnicami, aluminijasti opaž, vsa podkletena, kvalitetna gradnja. \$32.500.

UPSON REALTY

499 E. 260 St. RE 1-1070 (107)

Lastniki prodajajo

3 enodružinske hiše na E. 185 St. s skupnim pročeljem 200 čevljev, v sredi slov. naselbine, določeno za trgovinstvo. Kličite od 4-8. ure zvečer 486-6540. (—117)

Hiša naprodaj

2-družinska, 6-4, shrambe, vsa podkletena, 3 garaže, vrt, na 6528 Schaefer Ave. Kličite 361-7534 po 5. uri. (—107)

IGRANJE? — Mlada Japonska se vadi v pisanju s čopičem, ki je še vedno v navadi na Japonskem, četudi so svoj čas resno mislili tam urediti latinico. Slika je bila posneta na razstavi v Tokiu.

FRANCE BEVK:

HUDA URA

"In se nikomur ne bom ponujala," je Zalka nadaljevala; bila je razdražena in razboljena do zadnjega vlakenca. "Po svetu pojdem, da ne bodo s prstom kazali za menoj. V Argentino pojdem," se je iz negotovosti, ki jo je mučila ves večer, nenadoma odločilo v njej.

"Le pojdi!" se je dvignil Mohor. "Le pojdi," je ponovil in stopil do vrat, kjer je obstal za nekaj trenutkov. "Da so nož videli v mojih rokah, praviš?"

Zalka mu ni odgovorila. Premagale so jo bile solze; tiščala je obraz v dlaneh in se zadrževala, da ni hlipala.

21.

Nevihta se je bila izdivjala, klanci so bili potihnili. Tine je še vedno stal na mestu, kamor se je bil zatekel nekaj minut po zločinu. Bil je premočen do kože, klobuk je bil zgubil, lasje so se mu lepili na čelu in se ocejali na lica in za vrat. S hrbotom je slonel ob deblu in tiščal roke v žepih. Le zdaj pa zdaj si je z desnico obrisal vodo, ki se mu je natekala v oči. Glava mu je klonila na prsi. Misli je, toda nobene misli ni mogel domisliti do konca. Zasipali so ga mešani občutki. Drobcji predstav so kot v omotici vršeli mimo njega.

Kaj se je zgodilo? Zdelo se mu je, da vse to ni bila resnica, ampak se je izvršilo v nekih daljnih, krvavih sanjah. Da, spominjal se je trenutka, ko je bil stopil iz hiše. Z občutki blaznega ljubosumja, hkrati z rahlim upanjem, ki mu ga je bil vdahnil Ivanc. Zdelo se mu je, da se ni vse izgubljeno. Potuhnjeno ko mačka se je plazil za onima dvema, ki sta hitela po sadovnjaku. Prihulil se je k drevesu v bližini, da bi mu ne ušla nobena beseda. Takrat ni mislil na uboj. Saj mu je po prvih besedah, ki jih je govorila Zalka, srce kar drhtelo. Dekle Pavleta ni maralo, odbijalo ga je z očitki in tožbo. Privzdigovalo ga je, da bi bil najrajši zavriskal in planil iz svojega skrivališča. Bilo mu je, kakor da se je šele v tistem trenutku do konca zavedel svojega globokega čustva do Zalka. Da bi le pes ne bil tako strašno zavijal in, glušil besed! Ni mu bilo več mar, če ga opazita; ni se zdržal, ko sta se ozirala proti njemu. Ko je dekle zbežalo proti hiši in je zagledal fanta tik pred seboj, se ni premaknil. Ni mislil zavpiti ne udariti, morda je hotel spregovoriti le nekaj besed: "Pusti to dekle, saj vidiš, da te ne mara." Ali nekaj podobnega. Tedaj ga je treščila Pavletova pest v prsi: "Kaj vohuniš tod?" Zaječal je in omahnil, udaril z glavo ob deblo. Vzelo mu je razsodnost, a se je v trenutku spomnil noža, ki mu je tičal za golenico. Ne, saj prej ni mislil nanj, a tedaj, kakor da se mu je sam oglasil in se mu potisnil v roko... Strelnil ga je jek, ki se je izvil iz ranjen-

čevih prsi. Spustil je nož na tla. Morda bi se bil upognil, dvignil Pavleta, če ne bi bil zaslišal naglih korakov, ki so se bližali po vrtnu. Grozi se je pridružil strah; bežal je, butal ob deblo, ko da je slep, se ustavil ob robu sadovnjaka ob gozdu. Tam se je oslonil ob deblo mahovite tepke in težko dihal.

Tako je stal. Zdelo se je, da se ne bo več premaknil. Bil je brez volje in brez moči. Prebujal se mu je kes radi dejanja, a je bil še tako podmolkel, da se mu je komaj dotikal zavesti.

Oziral se je okoli sebe in prisluškoval v temo. Bilo mu je, kakor da se vse neusmiljeno vali preko njega; noč, zamolki glasovi, bližajoča se nevihta, vzkliki, tavajoče luči, koraki na klancu, in da gazi do krvi. Zdelo se mu je, da ga preganjajo še bliski, ki so zdaj pa zdaj osvetlili okolico, in ga odkrivajo očem.

Polagoma so se mu misli jasnile, v srce so mu vstajali občutki in ga čimdalje huje težili. Misli je na Pavleta. Z začudenjem se je zavedel, kako mu je na mah skopnela vsaka senca sovraštva do njega. Rad bi se bil prepričal, da se ni zgodilo hudodelstvo, ampak nesreča. A saj si ni mogel lagati. Z grozo pomešan strah mu je z vedno večjo težo legal v ude. V prsih mu je zastokalo, kakor da se mu suh jok trga iz globine. V stiski se je spomnil na Boga. Toda ni molil, ne bi našel besed, le misel mu je šepetala prošnjo, naj bi Pavle ne bil mrtev. Saj se ni bal kazni. Nanjo tedaj ni pomislil. Bili so drugačni strahovi, ki so mu razganjali prsi.

Cez dolgo je dvignil glavo in se z zmedenim pogledom ozrl okoli sebe. Bilo mu je, kakor da je bil zaspal, se prebudil, a zdaj ne ve, kje se nahaja. Vlažen hlad, tenje dreves, veter v vrhovih, zvezde in luči v nekaterih hišah, vse to mu ni prihajalo do zavesti.

Odrgrgal se je od deblo in se z omahujočimi koraki nameril proti klancu. Kam? Ni določno pomislil na to. Neka tajna sila ga je gnala k Pavletu. Tedaj še niti za trenutek ni jasno pomislil, da je ubijavec. Ta misel mu je bila še tako daljna, kakor mu je bila nekdanja daljna misel, da bi se odpovedal dekletu.

Sele ko je stopal po klancu, se je zavedel, kako neizmerno je izmučen. Vino mu je bilo medtem izpuhtelo, vendar so se mu zapletale noge, da je le s težavo hodil dalje. Zdaj pa zdaj si je

segel z roko na glavo in si pogladil vlažne lase, kakor da mu je neprijetno, ker je brez klobuke. Pri koritu se je nagnil nad žleb in pil v dolgih požirkih. Ni si mogel pogasiti žeje. Kuhalo mu je v glavi in prsih.

Ob pogledu na Slivarjevo hišo, ki je čepela v bregu pod skalo, je nenadoma obstal. Obšel ga je občutek strahu in mu v drhtavici spreletel ude, a naglo se ga je otrešel in stopal tiho dalje.

Skozi okna so se usipali travkovi luči in trepetali na drevju. Za šipami so se premikale sence. V mrmrajočo molitev, ki jo je zdaj pa zdaj prekinilo bolešno stokanje, se je mešal ženski jok. Ljudje so stali tudi v veži in na pragu.

Ko je Tine iznenada stopil mednje, so se začudeno spogledali in se mu umeknili. Ze v naslednjem trenutku mu je Blaž zastavil pot.

"Ali si norec, da prihajaš sem?"

"Je... je mar umrl?" se je Tine zmedel.

Fant je odkimal. Ne se. Tine

je počasi premeril fante in može, ki so ga bili obstopili. V temi je bilo nemogoče razbrati, kaj izražajo njihovi pogledi. Če bi jih bil tudi videl, bi jih ne bil razumel. Bil je ves pogreznjen v neke občutke, zanj ni bilo drugega sveta razen njegove notranjosti. Tajna sila, ki ga je bila prignala, ga je znova pahnila v vežo.

"Bodi pameten!" ga je Lovrenc zgrabil za roko. "Ne hodi Slivarju pred oči!"

"Zakaj?" je Tine izječal; bilo je kazno, da ga razum ne poslušala.

"Se vprašuješ!"

"Nihče mi ne bo branil," se mu je prebudila kljubovalnost. "Pusti me, hudič!"

"Saj te pustim," ga je Lovrenc potisnil pred hišo. "Potem ti nihče ne bo branil. Toda zdaj ga pusti, da v miru izdahne..."

Zdelo se je, da so te besede Tinetu vrnilo vso hladno zavest. Udarile so ga s tako silo, da so mu noge klecnile v kolenih. Glasovi molitve in joka, ki so prihajali iz izbe, so mu šli do mozga. Bilo mu je, kakor da sta mu

omahnila duša in telo. Sključil se je rahlo, roke so mu ko onemogle obvisle ob telesu.

"Pojdi z menoj!" je pristopil k njemu Grohar. "Naj gre kdo z nama."

Fant se je zdrznil in se ozrl po obrazih. Plah, tožen nasmeh mu je spreletel ustnice. Poslušal je. V tistem trenutku bi bil poslušal vsakogar.

Pri koritu je obstal in se ozrl proti domu. Le za trenutek, kakor da ga je bila obšla neka misel in mu zopet ugasnila, že je krenil z ostalimi po klancu v gornji konec vasi. Saj niti ni mislil na to, kod hodi, kaj bo pri Groharju. Pred njegovimi duševnimi očmi je tedaj plavala Zalka. Zadnje ure niti malo ni bil pomislil nanjo. Pogreznila se mu je bila nekam v temo duše; zdaj, ko je izvedel, da Pavle umira, mu je zopet splavala na površje. Ni bil še pomislil na posledice, vendar je nagonsko čutil, da je zanj zgubljena. To ga je tako presunilo, da je postal in z divjim pogledom premeril spremljevalce.

"Kam me peljete?"

"Mi te nikamor ne peljemo," mu je odgovoril Grohar, čigar visoka postava se je grozeče odražala iz mraka. "K nam bomo pogledali."

"Pa zakaj k vam? Ali ne grem lahko, kamor hočem?"

Možu še zdaleč ni bilo do tega, da bi se delal orožnika ali sodnika. Skrbelo ga je le Tinetovo vedenje, ki je bilo, kakor da ni pri čisti pameti. Kdo ve, kaj še lahko naredi? Če ne komu drugemu, sebi. Ni ga kazalo puščati samega.

"Pojdi, kamor ti drago, a ne brez nas," mu je rekel mirno. "Saj menda sam izprevidiš, kako je s teboj."

Fantu se je krčevito streslo telo. Bilo je prvič, da se je jasno zavedel krivde in njenih posledic. Nehote se mu je izvil kratak, rezek smeh iz grla. Bilo je kazno, da se posmehuje usodi. V mislih se je odpovedal

dekletu; pri tem se mu je stisnilo srce, kakor da se po sili odpoveduje življenju.

22.

Mohor je bežal od Frenconove hiše. Ko se mu je zdelo, da je že daleč od nje, je obstal. Vdihaval je zrak, kakor da ga duši, in si brisal pot s čela. Zavriskal je. Bilo je prvič, odkar je oslepel, da se je njegov vrisk razlegnil od bregov. Ni zaukal iz radosti; hotel je pretrgati tesnobo, ki ga je tiščala v prsih.

(Dalje prihodnjic)

LEPO PROSIMO:

Poravnajte zapadlo naročnino. Pribranite nam delo in nepotrebne stroške. Omogočite našemu listu dober nadaljni razvoj. Hvala!

ŽENINI IN NEVESTE!

NAŠA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
VAM TISKA
K R A S N A P O R O Č N A V A B I L A
P O J A K O Z M E R N I C E N I

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN ČRK

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue

431-0628

UPORNI WALLACE — Gov. G. C. Wallace pred vrati University of Alabama v Tuscaloosi leta 1963, ko je zavrnil vstop dvema črnecema.

RICHARD BURTON v svojem novem filmu "Bluebeard", kjer igra naslovno vlogo.

NAROČITE SI

DNEVNIK

AMERISKO DOMOVINO

NAJVEČJI

SLOVENSKI

DNEVNIK

NAROČAJTE

TISKOVINE PRI

AMERISKI DOMOVINI

MESANEC — V Wallerstattenu na Nemškem so se odločili potomca osla in zebre, ki ga vidimo spredaj na sliki, imenovati zebroid kot živalsko zvrst.

SEAFARING — The Navy influence crops up on this flower-powered cotton print for evening. A contrasting bow with long streamers sets off the nautical-styled collar. Designed by Kasper for Joan Leslie.

UNION TRAVEL SERVICE

3175 North Lincoln Avenue
Chicago, Ill. 60657, 312-472-4620
handles the best

GROUP FLIGHTS TO
YUGOSLAVIA

at very reasonable rates year
round at your service.

Call collect 312-472-4620 for free
information. UNION RECORD

SHOP, 3175 North Lincoln Ave,
and 9648 South Commercial
Ave., Chicago, Ill, has the BEST
RECORDS from the old country.

Wholesale and retail